Návrh větrání, jak si zjednodušit VZT rozvod a distribuci vzduchu

Ing. Marek Štěpáník

1. Legislativa a praxe
2. Kolik ventilů
3. Hlučnost distribučních prvků
4. Hluk v místnosti
5. Distribuce vzduchu možnosti – zjednodušení rozvodů
6. Nástěnné difuzory
7. Směrové ventily Haelix
8. Zaregulování vzduchu v boxech snižuje hluk

Legislativa požadavky a praxe

- ČSN EN 15665/Z1 (požadavky na větrání obytných budov) a navazující
- ČSN EN 16798 – 1 Větrání budov (náhrada za ČSN EN 15251)
- Vyhláška o technických požadavcích na stavby č. 268/2009 Sb.
- Vyhláška o technických požadavcích na stavby č. 20/2012 Sb.
- **Od 9.1. 2012 platí** vyhláška 20/2012 o technických požadavcích na stavby.
  Mimo jiné stanoví v §11, odst. 3: "obytné místnosti musí mít zajištěno dostatečné větrání venkovním vzduchem a vytápění v souladu s normovými hodnotami, s možností regulace vnitřní teploty.„
- Dále se uvádí v §11, odst. 5: "Pobytové místnosti musí mít zajištěno dostatečné přirozené nebo nucené větrání a musí být dostatečně vytápěny s možností regulace vnitřní teploty. Pro větrání pobytových místností musí být zajištěno v době pobytu osob minimální množství vyměňovaného venkovního vzduchu 25 m3/h na osobu, nebo minimální intenzita větrání 0,3 1/h. Jako ukazatel kvality vnitřního prostředí slouží oxid uhličitý CO2, jehož koncentrace ve vnitřním vzduchu nesmí překročit hodnotu 1 500 ppm."
  Ještě i §11, odst. 7 se dotýká větrání:" Záchody, prostory pro osobní hygienu a prostory pro vaření musí mít umělé osvětlení v souladu s normovými hodnotami, musí být účinně odvětrány v souladu s normovými hodnotami a musí být dostatečně vytápěny s možností regulace vnitřní teploty.„
- Normové hodnoty pak udává uváděná EN 15665

ČSN EN 15665/Z1

Tabulka NA.1 – Požadavky na větrání obytných budov

	Trvalé větrání (průtok venkovního vzduchu)		Nárazové větrání (průtok odsávaného vzduchu)		
Požadavek	Intenzita větrání [h^{-1}]	Dávka venkovního vzduchu na osobu [$m^3/(h \cdot os)$]	Kuchyně [m^3/h]	Koupelny [m^3/h]	WC [m^3/h]
Minimální hodnota	0,3	15	100	50	25
Doporučená hodnota	0,5	25	150	90	50

- 0,1 1/hod pokud není budova dlouhodobě užívána (= dovolené, víkendy)
- 0,3 1/hod za nepřítomnosti osob
- 25m^3/h/osoba x počet osob při používání
- max 0,5m/s pro návrh otvorů pro převod vzduchu mezi místnostmi (netěsnost dveře apod.)
- Max 1500 ppm CO_2 dle ČSN EN 15251 – tab B4
- Při 25m^3/hod/os vychází koncentrace CO_2 na cca 1000ppm, 1500ppm odpovídá cca 15m^3/hod/os

Kolik ventilů instalovat a maximální průtok

- U všech typů potrubí AirExcellent existují tvarovky se dvěma hrdly

		AE 34c		AE 48c		AE 35sc	
Rychlost m/s	V [m/s]	Ø75/63 mm	Ø75/63 mm Ø75/63 mm	Ø90/75 mm	Ø90/75 mm Ø90/75 mm		
2,5		28	56	40	80	27	55
3,0		**34**	**67**	**48**	**95**	**33**	**66**
3,5		39	79	56	111	38	77
4,0		45	90	64	128	44	88

- Více tvarovek znamená větší počet distribučních elementů, další „kolečko“ na stropě, další zdroj hluku a vyšší cenu.
- Pokud to rozměry místnosti a průtok vzduchu nevyžadují doporučujeme ponechat jeden ventil.

Distribuční elementy - hlučnost

- Zdrojem hluku není pouze větrací jednotka, ale i distribuční element
- Škrcení průtoku vzduchu na distribučních elementech vede ke zvýšení hlučnosti ventilu

Přívod	Pozice 0 (max. otevření)	Pozice 7 (velké seškrcení)
10 m3/h	>20 dB (A)	30 dB (A)
20 m3/h	>20 dB (A)	35 dB (A)
40 m3/h	20 dB (A)	35 dB (A)
Úroveň hluku	**Pozice 0 (max. otevření)**	**Pozice 7 (velké seškrcení)**
20 dB (A)	40 m3/h	10 m3/h
25 dB (A)	57 m3/h	14 m3/h
27 dB (A)	62 m3/h	18 m3/h

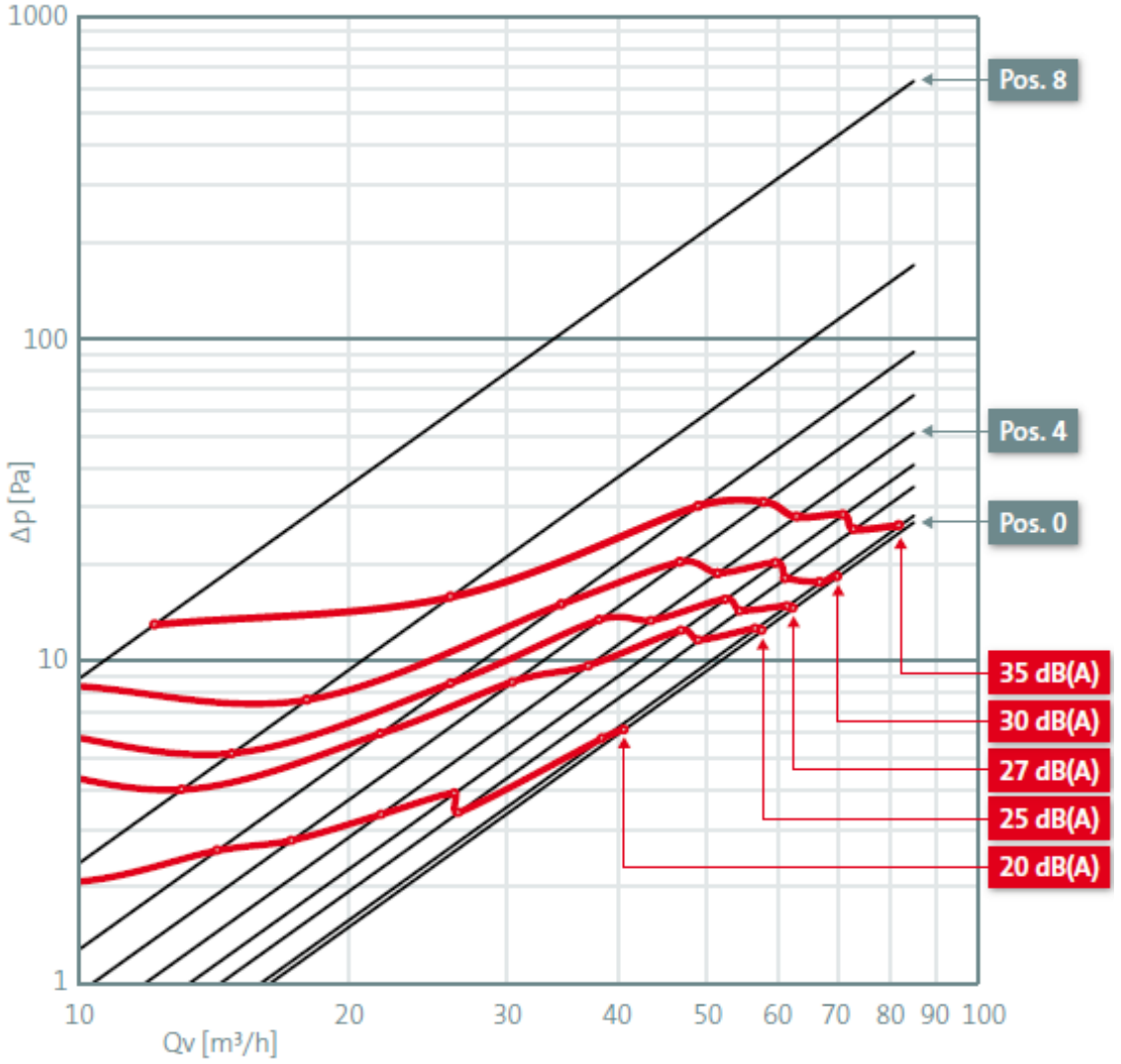

Šíření hluku v místnosti

Šíření hluku v místnosti je ovlivněno:

- Umístěním zdroje hluku, viz směrový faktor šíření hluku
- Velikost a pohltivost ploch místnosti určuje dobu dozvuku, vzorec dle Sabine (jednodušší výpočet, ale vychází horší výsledky)
- Později výpočet doby dozvuku zpřesnily Eyringův vzorec a Millingtonův vzorec.

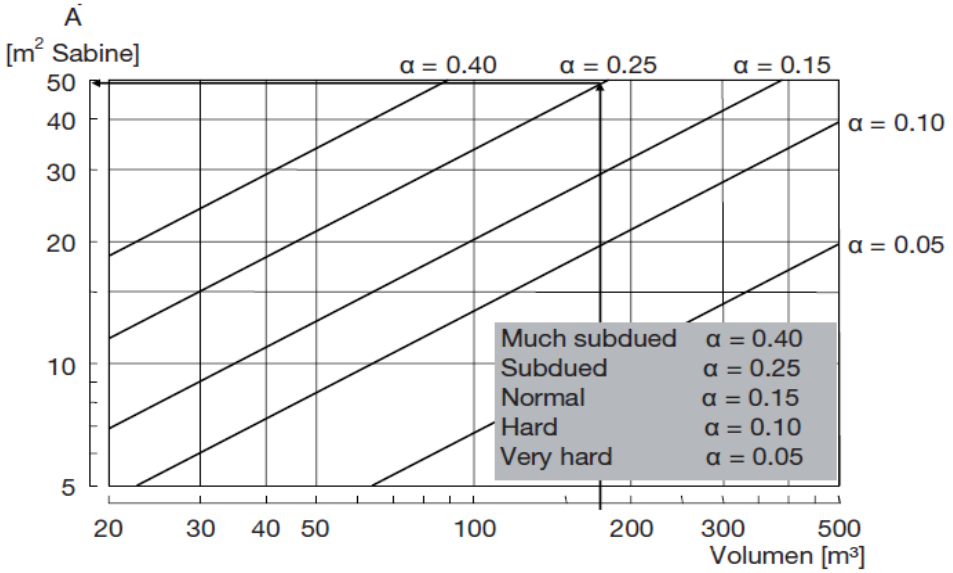

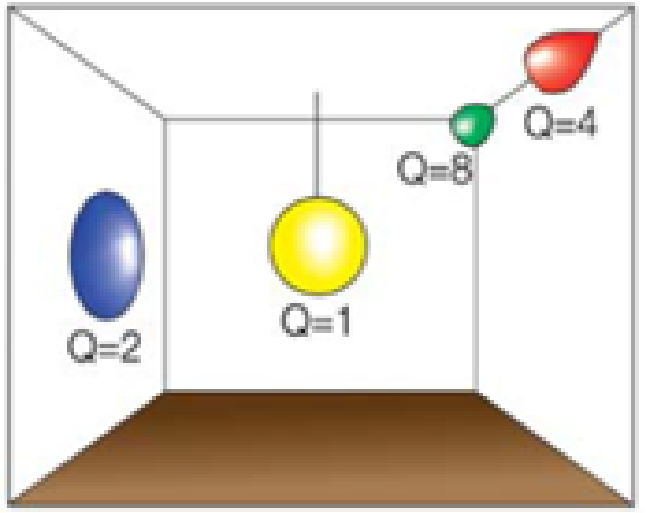

Jaký je odpor VZT rozvodu

O odporu VZT rozvodu nerozhoduje samotný průměr použité trubky, ale správný návrh, použité komponenty a svědomitá montáž jako celek, ale i přístup uživatele k systému.

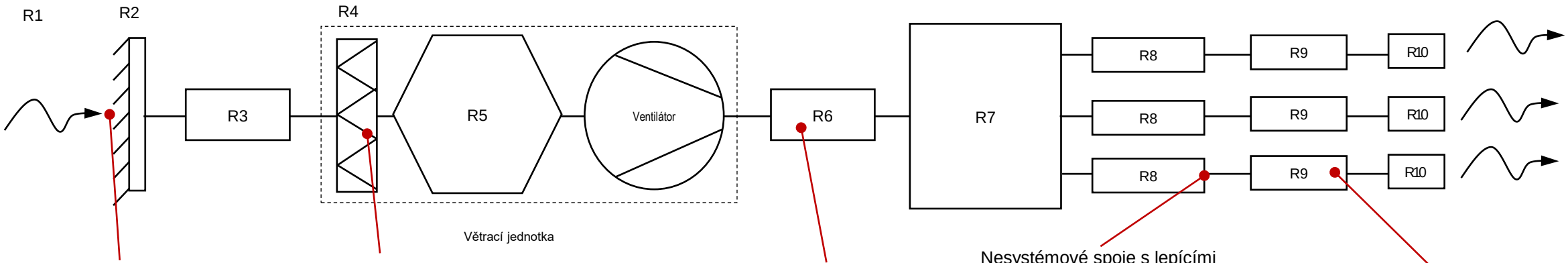

Mřížka s malou plochou a zanesenou síťkou proti hmyzu

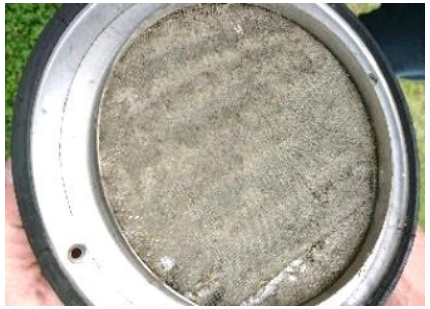

Nevhodné, neoriginální a zanesené filtry vykazují vysoký odpor

Hliníková hadice v nenapnutém stavu vykazuje vysoký odpor

Nesystémové spoje s lepícími páskami vykazují netěsnost, která vede ke zvýšení tlakových ztrát

Zlomená hliníková hadice (potrubí na útlum) vykazuje vysoký odpor.

Vliv průměru potrubí na odpor rozvodu

- AE 34 :

Qv [m³/h]	v [m/s]	Δp [Pa]
35	3,1	4,1

- AE 48 :

50	3,1	2,7

- AE 34

50	2,2	2,0

- AE 48

90	2,8	2,2

Qv [m³/h]	v [m/s]	Δp [Pa]
70	3,1	4,1

100	3,1	2,7

- AE 34 :

90	2,0	1,6

- Tlakovou ztrátu rozvodu určuje tlaková ztráta nejhorší větve
- Není rozhodující průměr potrubí, ale množství dopravovaného vzduchu – rychlost proudění.

$$\Delta p_z = \zeta . \rho \frac{w^2}{2}$$

$$\zeta = \lambda \frac{l}{D}$$

$$\lambda = f(\mathrm{Re}, \varepsilon)$$

$$\varepsilon = \frac{k}{D}$$

Tlaková ztráta rozvodu

Tabulka tlakové ztráty pro AE 34c

Rádius [mm]	0		150		0	
Zeta [-]	0		0,9		0	
Počet trubek	1		1		2	
Qv [m³/h]	v [m/s]	Δp [Pa]	v [m/s]	Δp [Pa]	v [m/s]	Δp [Pa]
0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5	0,4	0,0	0,4	0,1	0,2	0,0
10	0,9	0,2	0,9	0,4	0,4	0,0
15	1,3	0,6	1,3	0,9	0,7	0,1
20	1,8	1,2	1,8	1,7	0,9	0,2
25	2,2	2,0	2,2	2,6	1,1	0,4
30	2,7	2,9	2,7	3,8	1,3	0,6
35	3,1	4,1	3,1	5,2	1,6	0,9
40	3,6	5,4	3,6	6,7	1,8	1,2
45	4,0	7,0	4,0	8,5	2,0	1,6
50	4,5	8,7	4,5	10,5	2,2	2,0
55	4,9	10,6	4,9	12,8	2,5	2,4
60	5,3	12,7	5,3	15,2	2,7	2,9

Potrubí	Navržený průtok	Délka trasy	Ztráta na 1m	Tlaková ztráta trasy
	(m3/hod)	(m)	(Pa)	(Pa)
1 x R 75	35	12	4,10	49,2
2 x R 75	60	17	2,90	49,3
2 x R 75	55	20	2,40	48,0
2 x R 75	50	22	2,20	48,4
2 x R 75	45	25	2,00	50,0

Odpor ovlivňuje množství dopravovaného vzduchu

Proč bychom měli stále snižovat stropy pro ventily?

- Existuje více způsobů distribuce vzduchu, než jen stropní ventily ….

Umístění ventilů v místnosti

Pořadí umístění:

- 1 – není nutné snížit podhled
- 2 – ideální pozice
- 3 – hrozí zástavba do skříně apod.
- 4 – distribuce od podlahy přináší riziko
- 5 – nejdelší trasa, nejvyšší směrový činitel, jako zdroj hluku nejblíže u hlavy postele

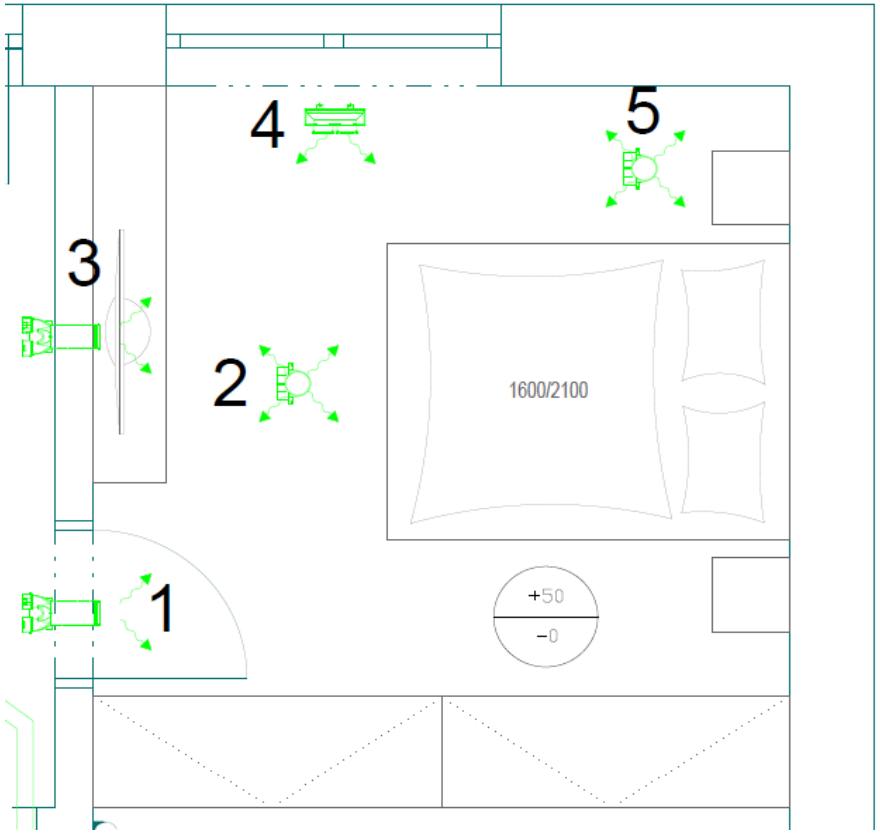

Řez místností

Delší trasa vzduchu

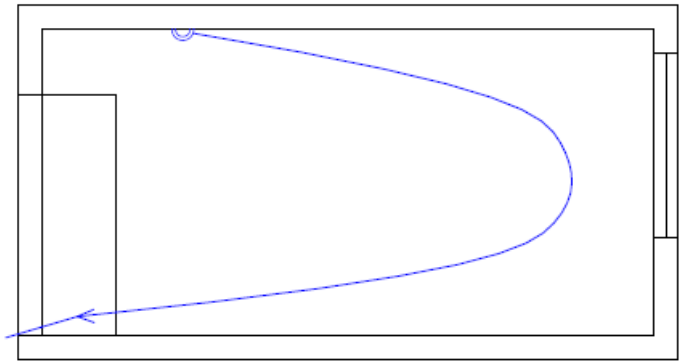

Kratší trasa vzduchu

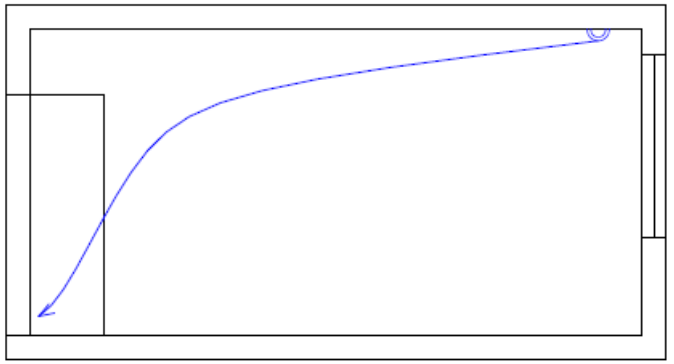

Coanda efekt – přimknutý proud vz. ke stropu

- Je-li vzduch přiváděn rovnoběžně s povrchem (např. stropem), vzniká mezi proudem vzduchu a stropem podtlak. To způsobí, že se proud vzduchu "přilepí" ke stropu. Tento jev je známý jako Coandův efekt. Pomáhá zvýšit dosah proudu vzduchu distribuovaného z mřížek a ventilů osazených pod stropem.

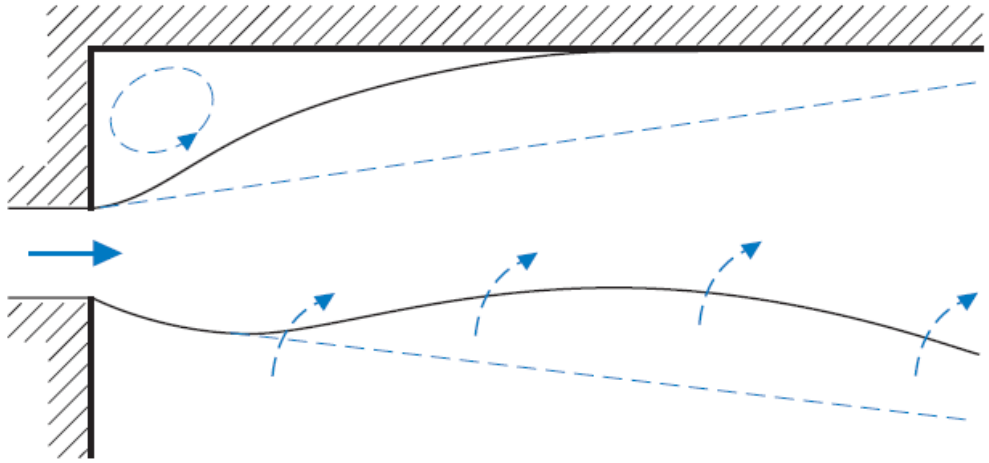

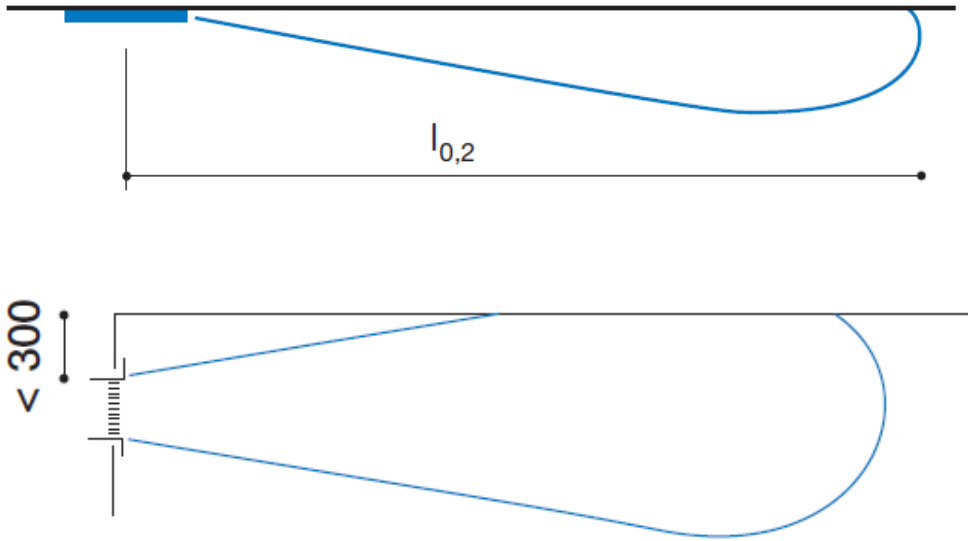

Mřížka a ventil od stropu 0 – 300 mm

Dosah distribučních elementů

- V závislosti na teplotě vzduchu

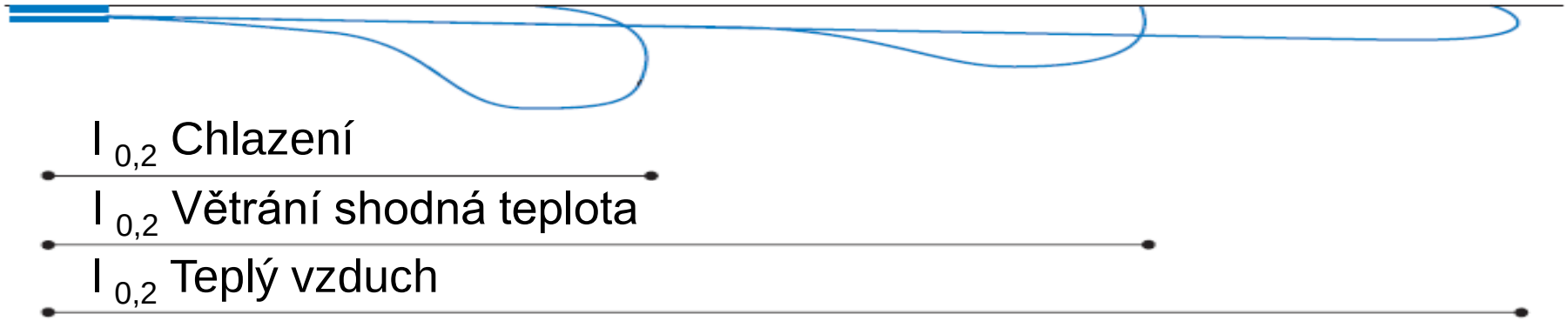

- V závislosti na množství vzduchu

- Pro 50 m3/hod :
- $L_{0,2}$ =4m, Δp= 15 Pa @<25dB
- $L_{0,2}$=6m , Δp=200Pa @>40dB
- Pro 100 m3/hod :
- $L_{0,2}$=6m , Δp=35Pa @30dB

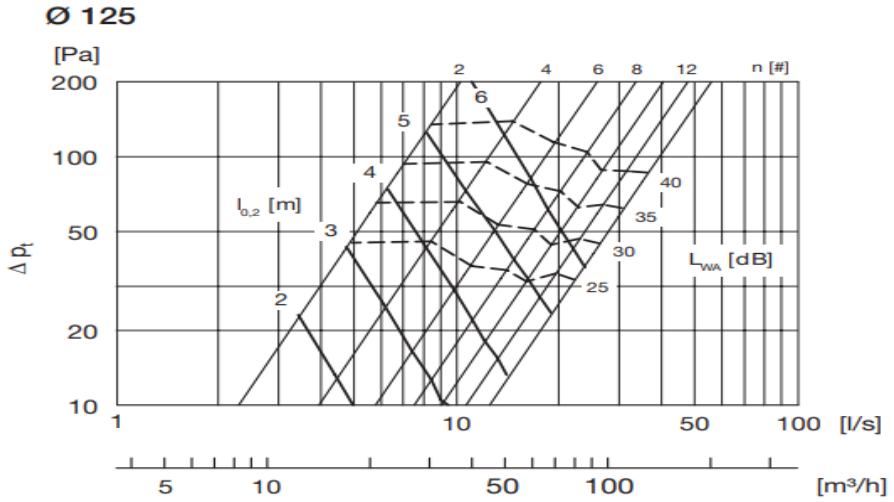

Stropní směrový ventil

- Klasické ventily lze upravit a směřovat proud vzduchu
- Ventil Haelix umožňuje nově doplnit vložku, která zastíní část ventilu.

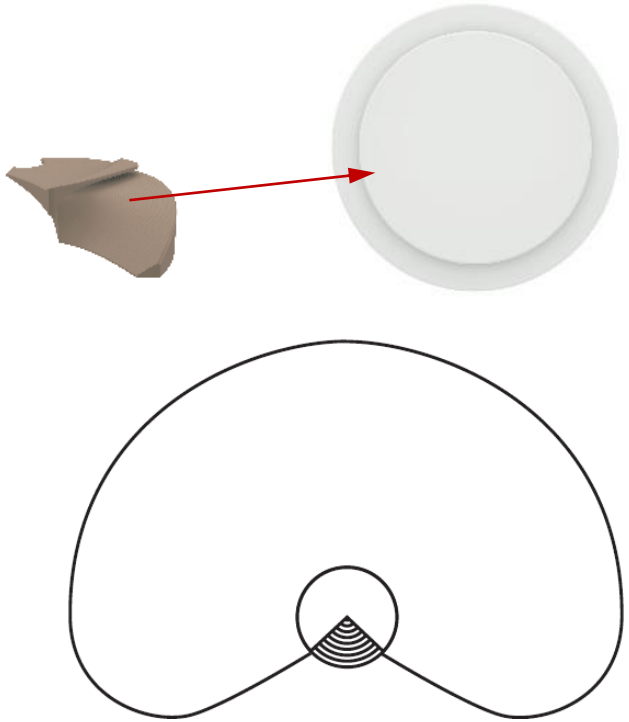

Směrová clona usměrňuje proudění vzduchu a omezuje proudění do nežádoucího směru, např. místo kde se shromažďují osoby, dveře a pod.

Použití clony omezuje max. průtok ventilu.

ubbink
Build smart.

STORC
vytápění | větrání | ohřevy

Rozdělovací Dboxy - Ubbink

Dbox 206 a 208

Dbox 808-824

Součástí dodávky (ceny) jsou uzavírací víčka s těsněním a regulační clony – víčka vždy na polovinu hrdel

ubbink
Build smart.

STORC
vytápění | větrání | ohřevy

DBoxy Omezení hluku a přeslechů

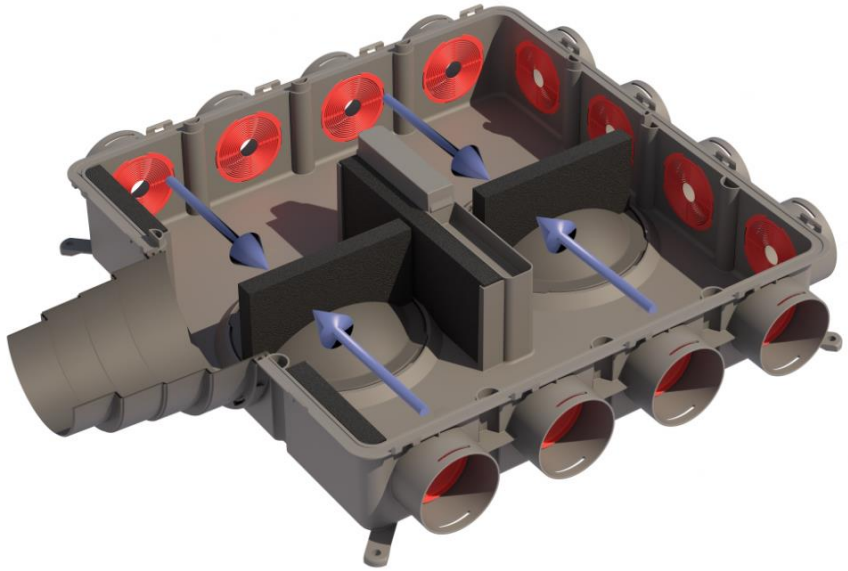

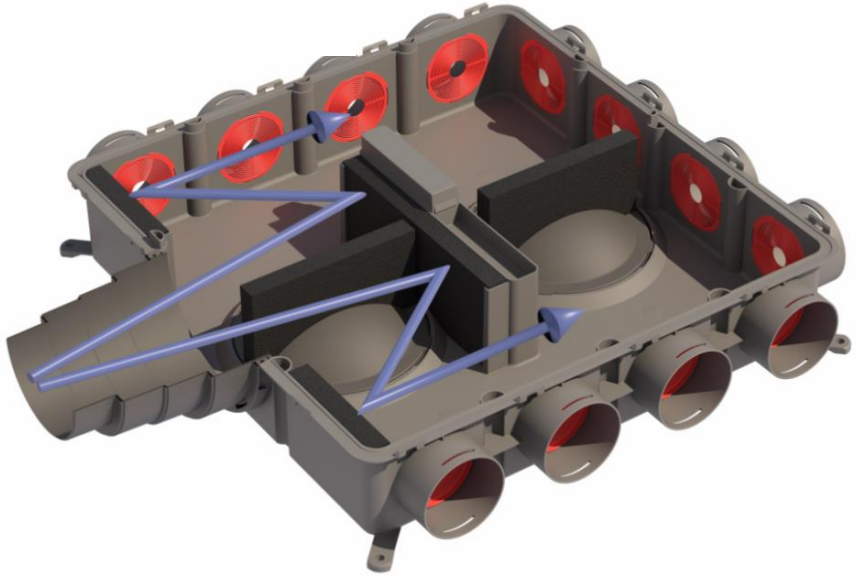

- Hlukově tlumící vložky
- Možnost revize a čištění
- Umožňuje použití regulačních clonek
- Použití regulační clony eliminuje potřebu silného škrcení na koncovém elementu ⇔ omezuje hlučnost na distribučním elementu

ubbink
Build smart.

STORC
vytápění | větrání | ohřevy

DBoxy
Zaregulování průtoku vzduchu

- Omezovač průtoku vzduchu
- Regulační klapka
- Dimenzování na základě kalkulačního nástroje
- Přesné nastavení průtoku vzduchu

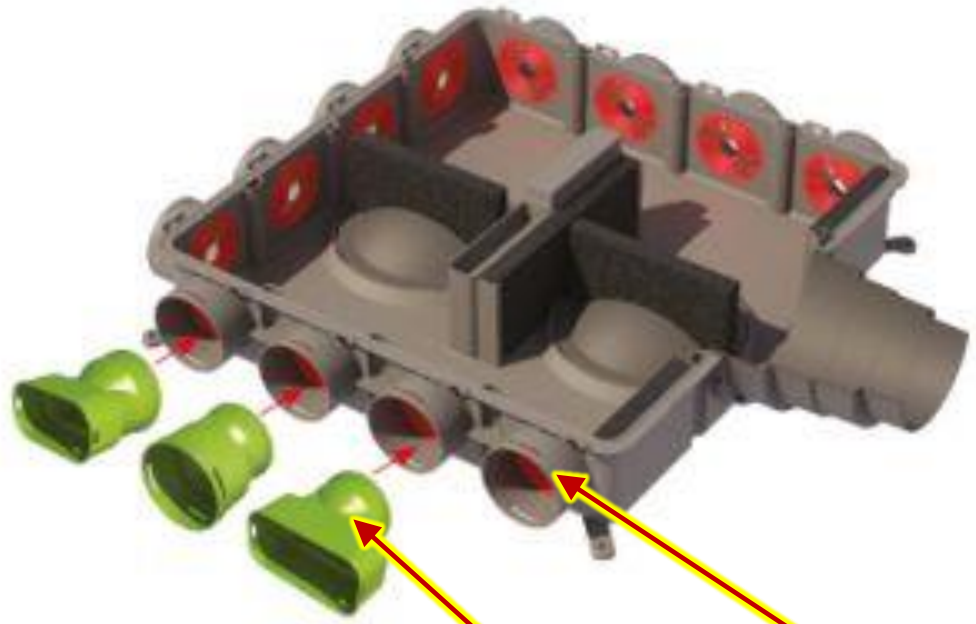

ubbink
Build smart.

STORC
vytápění | větrání | ohřevy

Přehled DBoxů – vhodné průtoky vzduchu a odpor (Pa)

	DBox 206 ∅100	DBox 206 ∅125	DBox 212 - ∅125-180	DBox 208 - ∅125-180	DBox 216 - ∅125-180	DBox808	DBox 816	DBox 824
m^3/h								
50	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0	-	-	-
75	4,0	3,0	2,0	1,5	1,5	-	-	-
100	11,0	4,0	3,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0
125	18,0	5,0	4,5	3,0	3,0	-	-	-
150	24,0	8,0	7,0	5,0	5,0	1,7	1,7	1,7
175	x	10,0	9,0	6,5	6,5	-	-	-
200	x	12,0	12,0	8,0	8,0	2,7	2,7	2,7
225	x	14,0	14,0	9,0	9,0	-	-	-
250	x	x	16,0	10,0	10,0	4,0	4,0	4,0
300	x	x	23,0	x	14,0	5,7	5,7	5,7
350	x	x	28,0	x	16,0	7,6	7,6	7,6
400	x	x	x	x	x	9,9	9,9	9,9
450	x	x	x	x	x	12,4	12,4	12,4

ubbink
Build smart.

STORC
vytápění | větrání | ohřevy

Tlakové ztráty – Kalkulační nástroj Ubbink

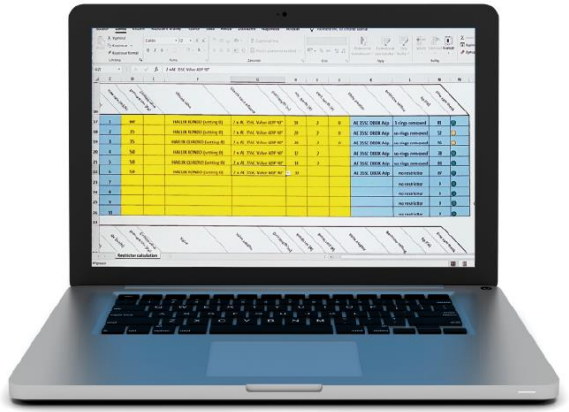

	Room name	Valve [no]	Flow rate [m3/h]	Custom valve pressure loss [Pa]	Ubbink valve	Ubbink valve adaptor	Duct length [m]	Hor. bends [#]	Vert. bends [#]	Dbox adaptor	Restrictor setting	Δp [Pa]	Flow rate check
225	Pracovna	1	35		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 34C Valve ADP 90°	6	1	0	AE 34C DBOX Adp	no rings removed	29	
	Obývací pokoj 1	2	35		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 48C Valve ADP 90°	12	1	0	AE 48SC DBOX Adp	no rings removed	24	
	Obývací pokoj 2	3	35		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 48C Valve ADP 90°	12	1	0	AE 48SC DBOX Adp	no rings removed	24	
	Ložnice	4	60		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 48C Valve ADP 90°	10	2	0	AE 48SC DBOX Adp	no restrictor	30	
	Pokoj 1	5	30		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 48C Valve ADP 90°	30	2	0	AE 48SC DBOX Adp	no rings removed	22	
SUPPLY	Pokoj 2	6	30		HAELIX RONDO (setting 0)	2 x AE 34C Valve ADP 90°	30	2	0	AE 34C DBOX Adp	5 rings removed	30	
		7									no restrictor	0	
		8									no restrictor	0	
		9									no restrictor	0	
		10									no restrictor	0	

ubbink
Build smart.

ŠTORC
vytápění | větrání | ohřevy

Tlakové ztráty – součást projektu ŠTORC TZB

AKCE:	**RD Kněževes**					Tel :		
Objednavatel:	**Preclík**					Mail :		
Dodavatel :	**ŠTORC TZB s.r.o.**		**Benešov**			Datum :	07.06.2023	
Č.m.	Mistnost	Plocha m²	Objem m³	Přívod vz	Odtah vz	Distribuční element	Počet potrubí Flexi	Poznámka
101	Chodba	9,53	24,78		30	1 x Talířový ventil	1 x R 75	Clonka : 7
102	Šatna	1,82	4,73					
103	WC	1,29	3,35		30	1 x Talířový ventil	1 x R 75	Clonka : 5
104	Koupelna	5,06	13,16		60	1 x Talířový ventil	2 x R 75	Clonka : 7
105	Ložnice	16,20	42,12	60		1 x Stěnový difuzor	2 x R 75	Clonka : 7
106	Obývací pokoj	28,70	74,62	60		1 x Stěnový difuzor	2 x R 75	Clonka : 7
107	Kuchyně	12,46	32,40		80	2 x Talířový ventil	3 x R 75	Clonka : 6
201	Schodiště	8,80	22,88					
202	Chodba	3,75	9,75		20	1 x Talířový ventil	1 x R 75	Clonka : 3
203	Koupelna	6,66	17,32		60	1 x Talířový ventil	2 x R 75	Clonka : Neni
204	Ložnice	16,40	42,64	50		1 x Stěnový difuzor	2 x R 75	Clonka : 2
205	Obývací pokoj	25,60	66,56	60		1 x Stěnový difuzor	2 x R 75	Clonka : Neni
206	Pokoj	16,20	42,12	50		1 x Stěnový difuzor	2 x R 75	Clonka : 2
	celkem	**152**	**396**	**280**	**280**	**12**	20 x	3,00
Max. úroveň větrání odpovídá násobnosti výměny vzduchu za hod.:					*0,71*		*Vyhovuje*	

Dodavatel do ČR

Sklad, školení a technická podpora

ŠTORC TZB s.r.o.
Křižíkova 1590
Benešov, 256 01
T: 317 724 910
M: 739 289 521
E: info@storc.cz
I: www.storc.cz